

Ferhan Taylan Erder;

“Seramiği hep çok yönlü, çok boyutlu bir sanat dalı olarak algıladım”

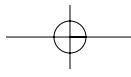
Ferhan Taylan Erder;
“I have always perceived ceramics as a multi-faceted, multi-dimensional art discipline”

Röportaj - Interview:
Serife Deniz Ulueren
serife@serfed.com

26 Ekim 1939 doğumlu. 1959-64 seramikle ilk deneyim; Taylan Seramik Fabrikası Ortaköy İstanbul. Eğitim; Güzel Sanatlar Akademisi, Resim Bölümü (1960-62), İletişim Bilim ve Teknikleri, Roma İtalya (1964-67), USOART- Seramik Tasarım Stüdyosu, renkli toprak ve porselen yumuşak heykel çalışması (1984-88). Ankara ve İstanbul’da açtığı kişisel sergilerde doğal çevre, arkeoloji ve Anadolu mitolojisi temalarını işledi. Halen Ankara, Bilkent ve Başkent üniversitelerinde öğretim görevlisi. Ankara’da Seramik Atölyesi.

Ödülleri: 1962 Prag- Uluslararası Sanat Seramiği Onur Ödülü, 1985 İtalya-Gualda Tadino

Born on October 26, 1939. 1959-64 first experience with ceramics; Taylan Ceramics Plant Ortaköy. Education; Academy of Fine Arts, Painting Department (1960-62), Communication Science and Techniques, Rome Italy (1964-67), USOART- Ceramic Design Studio, colored earth and porcelain soft sculpture works (1984-88). Worked on the natural environment, archaeology and Anatolian mythology themes in solo shows he held in Ankara and Istanbul. Currently serves as instructor in Ankara, Bilkent and Başkent universities. Has a ceramic workshop in Ankara.

“Seramik iç ve dış yüzeyler, seramik sütunların çevreye görsel katkısı mimarimizin eksiklerinden. Seramik sanatı iki boyutu, üç boyutu ile kent alanlarına, parklara açılarak alışkanlık yaratmalı, renk katmalı renksiz yaşantılara”

Uluslararası Sanat Seramiği Büyük Ödülü, 1992 Türk Seramik Derneği- "Su" konulu, yarışmalı sergi Jüri Özel Ödülü.

Şerife Deniz Ulueren: Seramiğe ilk ne zaman, nerede ve nasıl başladınız?

Ferhan Taylan Erder: Liseyi bitirdiğim ve akademiye girdiğim 1959 yılında, çok yönlü bir sanatçı kişiliği olan annem Seniye Fenmen'in ısrarlı önerisiyle ve babam Tarık Taylan'ın yaratıcı girişimiyle kurulan Taylan Seramik'te başladı seramikle ilk deneyimim. Ortaköy, İskele caddesi üzerinde, boğaza açılan vapur iskelesine bakan bu iki katlı kiralık bina, kısa zamanda Tatbiki Güzel Sanatlar ile Güzel Sanatlar Akademisi Seramik bölümü hoca ve öğrencilerinin işlerini fırınladıkları, deneyim paylaşılan bir buluşma yeri oldu. Sanat odası, sergiye yönelik özgür çalışmalar yapan annem, Atilla Galatalı, Tüzüm Kızılcan ve Erdoğan Ersen'in çalıştığı mekandı. Ben de onların arasında, Hitit formlarına gönderme yapan ilk denemelerime başladım. İstanbul, Taksim Sanat Galerisi'nde ve Ankara Galeri Milar'da yaptığımız Taylan Seramik grup sergileri umut verici nitelikteydi. Almanya'da bir staj olanağı ile Heidelberg yakınında bir fabrikaya gittim bir yıl.

Ş.D.U: Taylan Seramik dönemin önemli fabrikalarındandı. Neden bugün yok?..

F.T.E: Evet, Taylan Seramik, Eczacıbaşı ve Gorbun ile önde gelen işletmelerden biriydi.

Prizes: 1962 Prague-International Fine Art Ceramics Honorary Award, 1985 Italy-Gualda Tadino International Fine Art Ceramics Grand Prize, 1992 Turkish Ceramics Association- "Water" themed competition show Jury Special Award.

Şerife Deniz Ulueren: When, where and how did you start ceramics first?

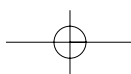
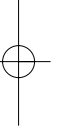
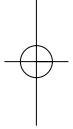
Ferhan Taylan Erder: My first experience with ceramics started in 1959 when I graduated from high school and enrolled in the academy with persistent recommendations of my mothers Seniye Fenmen who had a multi-faceted art personality at Taylan Seramik established with the creative initiative of my Father Tarık Taylan. This two storey rented building facing the ferry station going to the Bosphorus in Ortaköy İskele Street became a meeting place soon where the instructors and students of Academy of Applied Fine Arts and Academy of Fine Arts Ceramic Department fired their works and shared their experiences. The art room is the place where my mother, who produced free works for shows, Atilla Galatalı, Tüzüm

Kızılcan and Erdoğan Ersen worked. So I started my first experiments referring to Hittite forms, among them. Taylan Seramik Group shows we held in Istanbul Taksim Art Gallery and Ankara Galeri Milar were exuding hope. I went to a factory near Heidelberg. Making use of a practical training opportunity in Germany.

Ş.D.U: Taylan Seramik was among important factories of its time. Why isn't it here now?

F.T.E: Yes, Taylan Seramik was one of the leading enterprises alongside of Eczacıbaşı and Gorbun. It addressed both large cities and also Anatolia, with its original production. Ceramic production requires sacrifice and support. The expense are onerous. The continuity of large projects covering the costs of electrical kilns, imported colored glazes and labor is important. The ceramic tables made for Turkish Grand National Assembly building in 1960s, the covering of the inner wall of Anafartalar Business Center in Ankara-Ulus with ceramic panels were pioneer revolutionist projects. In summary, I find it necessary that there should be side industry support for the

“Ceramic internal and external surfaces, the visual contribution of ceramic columns to the environment are among the shortcomings of our architecture. The art of ceramics must create a habit with its two dimension, three dimensions opening to urban spaces to parks, must add color to colorless lives”

“İnsanın sağ beyni ile sol beynini birlikte kullandığı bir süreç, toprakla uğraşmak”

Kendine özgü üretimiyle hem büyük kentler hem Anadolu'ya hitap ediyordu. Seramik üretimi özveri ve destek ister, masrafı ağırdır. Elektrikli büyük fırınlar, ithal renkli sırlar ve emek gücü giderini karşılayan büyük projelerin sürekliliği önemlidir. 1960'lı yıllarda TBMM binasına yapılan seramik masalar, yine Ankara Ulus'ta Anafartalar İşhanı iç duvarının seramik panolarıyla kaplanması öncü devrimci projelerdi. Özetle, seramik nesne üretiminin gelişmesi ve yaşaması için yan sanayi desteğini zorunlu buluyorum. Böyle bir destek yoktu.

Ş.D.U: Aileniz sanat yönünden zengin, neden seramik?

F.T.E: Küçük yaşta iyi hocalardan piyano, bale, resim

dersleri almamız sağlandı. Temel sanat eğitimi, seçkin Türk ve batı müziği aşinalığı erken başlarda başlarsa, duyarlılık geliyor, bir yaşam biçimine dönüşüyor ve seçtiğin mesleği zenginleştiriyor. Ben seramiği hep çok yönlü, çok boyutlu bir sanat dalı olarak algıladım. Üçüncü boyutta biçimi ve rengi tasarlarken yaşamın her yönü ile bağ kurma olanağını buldum. Çevreyle kurulan bağın görsel bir nesneye dönüşüm süreci bana her zaman heyecan verdi.

Ş.D.U: Toprakla uğraşmak nasıl bir duygu?

F.T.E: Yumuşak bir malzeme, düş gücü ve el marifetiyle boşlukta yer kaplayan biçimli renkli, dokulu, üstelik anlam taşıyan bir nesneye dönüşüyor.

Seramik üretiminin her süreci duylara yönelik ama mantık ve deneyimle kurgulanmış bir serüvendir. İnsanın sağ beyin ile sol beynin birlikte kullandığı bir süreç, toprakla uğraşmak.

Ş.D.U: Çeşme Alaçatı'da Koreli sanatçılarla ortak duvar yapma projesi nereden oluştu?

F.T.E: İki yıl önce Kore Seul Incheon'da ev içi tasarımlar müzesini park ve meydanlarda dev boyutlu seramik heykeller arasında oynayan çocukları unutmuyorum. Bu dev seramik heykeller ıslakken parkta yerini alıyor ve fırın bu eserin üzerine yerleştiriliyor. Tüm imkanları da belediye sağlıyor. 2005'de Makedonya Resne'de gittiğim seramik çalıştayında Kore'den Prof. Suku Park ve iki genç asistanı ile birlikte yirmi gün çalıştık ve dost olduk. İki ay önce Suku Park, New York'da açtığı kişisel sergi davetiyesini yolladı, yanına bir not düşmüş, "Bu yaz Türk-Kore seramik sergisi organize eder misin?" Ailemle yazı Çeşme'de

“Dealing with the earth is a process where man uses his right brain and his left brain together”

development and maintenance of production ceramic objects. There was no such support.

Ş.D.U: Your family is rich in terms of art. Why ceramics?

F.T.E: We were ensured that we got piano, ballet and art lessons from good professors, starting from a small age. If basic art education, selective Turkish and western music familiarity start early, sensitivity develops, turns into a way of life, enriching the profession you choose. I have always perceived ceramics as a multi-faceted, multi-dimensional art discipline. When designing form and color in the third dimension, I find the chance to establish a link with every aspect of life. The process of transformation of the link established with

the environment into a visual object has always excited me.

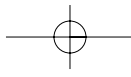
Ş.D.U: What kind of a feeling is dealing with the earth?

F.T.E: A soft material turns into an object with form, color, texture; furthermore, with a meaning, covering a place in space through power of imagination and hand skill. Each process of ceramic production is a journey oriented to senses but organized by logic and experience. Dealing with the earth is a process where man uses his right brain and his left brain together.

Ş.D.U: Where did the project joint wall building with Korean artists in Çeşme Alaçatı come from?

F.T.E: I don't forget the interior

design museums in Seoul Incheon in Korea and children who played among giant sized ceramic sculptures in the squares. These giant ceramic sculptures are placed in the park when wet and the kiln is put on this work. All facilities are provided by municipality. In the ceramic workshop I attended in Resne Macedonia in 2005, we worked together and became friends with Prof. Suku Park and his two young assistants from Korea. Two months ago, Suku Park sent the invitation for the solo show he held in New York with a note beside it: Would you organize a Turkish-Korean ceramic show this summer. We spend the summers in Çeşme with my family. I know that Alaçatı municipality looks favorably to cultural activities. I dreamt of an art work in the newly opened square. He said "Very interesting idea" to my proposal of "Let's make a joint wall panel, five Koreans and five Turks". With my search for support, Başkent University and Garanti Bankası provided support and in the name of cul-

geçiriyoruz. Alaçatı Belediyesi'nin kültür faaliyetlerine olumlu yaklaştığını biliyorum. Yeni açılan meydana bir sanat eseri düşledim. "Beş Koreli, beş Türk ortak duvar panosu yapalım" önerime "very interesting idea" yanıtını verdi. Destek arayışlarımla birlikte Başkent Üniversitesi, katalog ile Garanti Bankası kültürel işbirliği adına destek verdi. Alaçatı Belediyesi de her türlü desteğe açık olduğunu bildirdi. Bu desteklerin değeri çok büyük. Çünkü meydanlarda parklarda sanat ve tasarım değeri olan eserlerin çoğalması iş ve güç birliğine bağlı.

Ş.D.U: Bu projede amacınız neydi, neleri hedeflediniz?

F.T.E: Bu projenin hedefi Alaçatı Beldesi'nin meydanına bir seramik pano yerleşmesi, bu panonun kültürel bir işbirliği simgesi olarak algılanması ve kalıcı olması. Çalışma mekanımız kullanılmayan bir taş bina. Bu mekanda izleyicilere açık olarak Kore seramik geleneğinden RAKU fırınlama tekniğini uygulaması ve açıklaması yapılacak. Çalışma bittikten sonra mekan sergi alanına dönüştürülecek.

Ş.D.U: Seramik sanayinin okullara desteği konusundaki görüşleriniz...

F.T.E: Eczacıbaşı'nın Kartal'daki Vitra sanat atölyesi Reyhan Gürses'in projeleri ve yönetiminde, sanatçıya çok olumlu destek sağlıyor. Bence sanayiden okul desteği beklemek yerine sanayi belli proje uygulaması için sanatçıyı desteklemeli, müze oluşturmalı, eser satın almalı. Çanakkale'de Çan tesislerinde uluslararası seramik sempozyumları ile müze oluşuyor ve sergiler başka kentlere taşınıyor. Bir de üniversitelerin sempozyum düzenleyerek kendi müzelerini

tural collaboration with a catalog. Alaçatı Municipality, too, announced that it was ready for any type of support. The value of such support is great. Because the increase in the works with artistic and design value in squares and parks is dependent on union of labor and force.

Ş.D.U: What was your target in this project? What did you aim at?

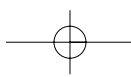
F.T.E: The target of this project is the placement of a ceramic panel on Alaçatı's Square; perception of this panel as the symbol of cultural collaboration and its being permanent. Our work space is an unoccupied masonry building. In this space, the implementation and explanation of RAKU firing technique, a Korean ceramic tradition, will be made to viewers. After work is completed, the space will be transformed into an exhibition area.

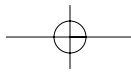
Ş.D.U: Your views on ceram-

ic industry's support to schools...

F.T.E: Vitra art workshop of Eczacıbaşı in Kartal gives very positive support to the artist with the projects and under the direction of Reyhan Gürses. I think instead of waiting for school support from the industry, the artist should be supported by the industry for implementation of specific projects. Museums must be formed and the industry must purchase art works. In Çan facilities in Çanakkale, a museum is created through international ceramic symposiums and the shows are moved to other cities. I also would like to draw attention to Prof. Sevim Çizer's paving the way for her students successfully at Izmir Dokuz Eylül University as an example to organizing symposiums and forming museums by universities.

Ş.D.U: What would you recommend to youths who choose ceramic?

Sanat / Art

Eylül-Ekim / September-October 2006/ No.17

“Koreli sanatçılarla yaptığımız duvar projesinde hedef, Alaçatı Meydanı'na bir seramik pano yerleşmesi, bu panonun kültürel bir işbirliği simgesi olarak algılanması ve kalıcı olması”

oluşturma örneğine İzmir 9 Eylül Üniversitesi Prof.Sevim Çizer'in başarıyla öğrencisine yol açmasına dikkat çekmek isterim.

Ş.D.U: Siz seramiği tercih eden yeni gençlere neler önerirsiniz?

F.T.E: Heyecanlarını, tutkularını, cesaretlerini hiç kaybetmeden ortak atölye oluşturarak, farklı ve kişilikli ürünlerini gururla pazarlasınlar. Dünyaya açılıp

görüşlerini genişletsinler. Doğuyu, batıyı, geleneğe saygıyı ve algı ilkelerini iyi tanıyıp Türkiyeli kişilikleriyle sentezlesinler.

Ş.D.U: Seramik olmasaydı yaşamınızda...

F.T.E: İç mimar ya da moda tasarımcısı olurudum. Aldığım giysileri, ekleme ve çıkarmalarla, zıt dokularla değişikliğe uğratmayı seviyorum. Müzik ve sinema büyük ölçüde yaşamımı doldurur.

“In the wall project we're making with Korean artists, the target is the placement of a ceramic panel on Alaçatı Square, perception of this panel as a symbol of cultural collaboration and its becoming permanent”

F.T.E: By forming common workshops without losing their emotions, obsessions and courage, let them proudly market their different products with personality. Let them open to the world and expand their views. Let them get to know well the east, the west, respect for tradition and principles of perception, synthesizing them with their Turkish personalities.

Ş.D.U: What if there was no ceramic in your life...

F.T.E: I would become either an interior architect or fashion designer. I like to modify the outfits I purchase by additions and deletions, with contrasting textures. Music and cinema fill my life to a great extent.

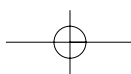
Ş.D.U: Traces of a culture of millenniums in Anatolia... And today...

F.T.E: Hittite pottery should be evaluated based on the social and environmental conditions of its time. I believe that becoming aware of the level of production in terms of

urban planning which challenges time is equivalent to defining contemporary ceramics. Ceramics has a very broad field of application in terms of trade and art but because of the lacking direction in education, for example, this link should be established, I think, through an applied ceramic course in faculties of architecture and interior architecture. Ceramic internal and external surfaces, the visual contribution of ceramic columns to the environment are among the shortcomings of our architecture. The art of ceramics must create a habit with its two dimension, three dimensions opening to urban spaces to parks, must add color to colorless lives. The reason why architects, interior architects are ceramic ignorant is because education is narrow viewed.

Ş.D.U: To touch upon the subject of ceramic education in Turkey.

F.T.E: In Turkey, ceramic education advances, thanks to

“Okul içi eğitimin kent boyutunda örneği eksik. Öğrenci estetik bir çevre deneyimi yaşamalı. Sanat faaliyetleri kamu alanlarına daha fazla çıkmalı. Bilim sanat eğitimi kapsamına alınmalı”

Ş.D.U: Anadolu binlerce yıllık kültürün izlerini... Ve bugün...

F.T.E: Hitit çömleğini o dönemin toplumsal ve çevre koşullarıyla değerlendirmek gerek. Kentsel planlama boyutundaki üretim düzeyinin zamana meydan okuyan niteliğinin farkına varmak, çağdaş seramiğin tanımını yapmakla eş değer bence. Seramik zanaat ve sanat olarak çok geniş kullanım alanlarına sahip ancak eğitimde eksik yönlendirme nedeniyle, örneğin; mimari ve iç mimarlık fakültesinde bence uygulamalı seramik dersi ile bu bağ kurulmalı. Seramik iç ve dış yüzeyler, seramik sütunların çevreye görsel katkısı mimarimizin eksiklerinden. Seramik sanatı iki boyutu, üç boyutu ile kent alanlarına, parklara açılarak alışkanlık yaratmalı, renk katmalı renksiz yaşantılara. Mimar, iç mimar ve müteahhitlerin seramik cahili olması, eğitimin dar görüşlü olmasından.

Ş.D.U: Türkiye’deki seramik eğitimi konusuna değinirseniz.

F.T.E: Türkiye’de seramik eğitimi özverili ve kendini uluslararası deneyimlerle geliştiren, öğrenciye de açılma yolları sağlayan eğitimci sayesinde geliyor. Ancak okul içi eğitimin kent boyutunda örneği eksik. Öğrenci estetik bir çevre deneyimi yaşamalı. Sanat faaliyetleri kamu alanlarına daha fazla çıkmalı. Bilim sanat eğitimi kapsamına alınmalı, sanat dersleri, bilim dallarında eğitim görenlere seçmeli hatta zorunlu olarak girmeli. Ankara’da Başkent Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi bu konuda öncü durumda.

instructors who improve themselves through international experience, who make sacrifices, providing paths of opening to the student. Examples of in-school education in the urban dimension are lacking. The student must live through an aesthetic environmental experience. Art activities must occur more in public spaces. Science must be incorporated in art education, art courses must be offered as electives or even mandatory courses for those taking science education. Başkent University and Bilkent University in Ankara are pioneers in this field.

“Examples of in-school education in the urban dimension are lacking. The student must live through an aesthetic environmental experience. Art activities must occur more in public spaces. Science must be incorporated in art education”